

staaer nu ligesaa klart for mig, at, efter- at vi fra Fortiden, maaffee med nogen for stor Uforsigtighed, havde gjort Noget til at styrke det slesvig-holsteenske Oprør, det er ogsaa klart for mig, at, efterat vi fra Fortiden med for megen Uforsigtighed havde gjort Meget til slesvigholsteensk Væsens Udvikling, som begyndte at trives, saa troer jeg rigtignok, at ogsaa vi i 1848 gif en Smule for vidt, idet vi fordrede et Slesvig-Danmark. Jeg troer, at det er Aarsagen til, at det ikke gif anderledes, end at der maatte fremmede Folk til at besætte Slesvig. Det er derfor ikke saaledes, at jeg kan sige, at der er nogen Fare ved, at vi dengang ikke turde eller kunde gaae ind i Holsteen, og jeg troer, at vi kunde ikke komme derind, fordi det ikke var muligt for os at tage Rendsborg, og vi talte vor Herre, at vi stode os ved Jødted; thi vi veed, det gif haardt paa (Hysen). Og det maae vi aldrig tabe af Sigte; at det, at vi sloges med Slesvig-Holstenerne alene, det var der Andre, der hjalp os til; disse Andre skilte os ved de Magter, der stode imod os, og for hvilke vi naturligtviis maatte have bukket under. Jeg veed meget godt, at saadan Tale ikke kan faae det, man ellers kalder Bisald (So!); men jeg kan ikke Andet end udtale min Overbeviisning, og Mange maae tilstaae, at det forholder sig saaledes. Der blev ogsaa sagt, igaar, at dette Ministerium, ikke var det første Heelstatsministerium. Det veed jeg vel, — thi jeg havde jo den Ære at være her paa Rigsdagen for et Aars Tid siden — jeg veed vel, at der blev sigtet hen til et Maal, som Ingen vidste, hvad var. Vi stode her en halvanden Maaned og havde et Ministerium, af hvis Medlemmer vi faae nogle; men de erklærede, at de vidste ikke, hvad de vilde, eller hvad de kunde, de havde intet Program (Hør!), og derfor er det min Mening, at vi ikke kunne sige Andet, end at dette Ministerium, som nu staaer for os, er det første erklærede Heelstatsministerium (Hør!). Jeg har al Agtelse for de Mænd, som gif ud af det forrige Ministerium og aabent og ærligt bekiendte, at den Politik, som nu traadte frem for det danske Folk, var den eneste, der kunde sættes igjennem. Jeg skal derfor aldrig Andet end agte

de Mænd, som med en saadan Aabenhed forlode den Plads, hvorpaa de stode; men, naar de erkjendte dette, saa skulde de, efter min Mening, heller ikke modsætte sig, men ligesaa aabent og ærligt erklære sig for Heelstatspolitikken. Det blev ogsaa sagt igaar, at vi ikke skulde gjøre Nar ad de Eiderdanske Ideer. Det vil vist heller ikke falde nogen dansk Mand ind. Men den ærede Taler, som bemærkede dette, og for hvem jeg nærer megen Agtelse, tilføiede, at der ikke var Mange, som ikke var Eiderdanske i Aaret 1848, men at der egentlig kun var een Landstingsmand, som ikke var det. Jeg kan ikke Andet end have megen Agtelse for den ærede Landstingsmand, hvem det saa er, som ikke dengang var Eiderdansk, og som dog har saamegen Ærlighed til Grundloven, at jeg kan hilse ham her, og at han her kan gjøre Sit til at gjennemføre, hvad der ligger for os som det eneste Mulige. Men jeg maa dog være blandt dem, som ikke ville kunne laste dette Eiderdanske. Det var Noget, der fulgte af sig selv, at vi Alle i 1848 bleve bevægede til at hengive os dertil; thi netop, da vi saae et Overgreb fra den anden Side (Hør!), troede vi det nødvendigt at stikke os et Slesvig-Danmark med en personel Union med Holsteen, som man dengang saa meget talte om. Jeg vil derfor heller ikke laste det Eiderdanske nu; men det skal dog være mig en Glæde at blive enig med den ærede Taler om at skrinlægge og begrave den. Jeg hørte nok, at Præsien var ikke for at kaste Jord paa den, men det staaer at være; i vore Dage see vi ikke saameget paa Ceremonierne. Jeg skal med Fornøielse være med at lægge Grønsbær derpaa (Latter). Men jeg vil dog lægge dertil, at denne Politik er mere værd, end at vi uden videre skulde begrave den, og ikke mere tænke paa den. Det er ikke med evig Forglemmelse, at den bør betragtes; thi den har efterladt sig et smukt Mindesmærke, og det er Danmarks Riges Grundlov (Hør!), og den vil jeg saa godt, som muligt, see at hævde, og jeg skal ogsaa vel tage mig i vare for, at gjøre noget Skridt, som kunde give Anledning til, at der skulde see nogen Ulempe ved den. Det er et Mindesmærke, som den vel kan være bekiendt, og, naar jeg seer min